

ПОСТАТЬ ЮЛІЯ ЦЕЗАРЯ В СУЧАСНИХ СТРАТЕГІЯХ ПОЛІТИЧНОГО ЛІДЕРСТВА

Березюк Руслан,

студент I-го року навчання
історичного факультету
Тернопільського національного педагогічного
університету імені В. Гнатюка
e-mail: ruslan.berezuk06@gmail.com

Науковий керівник: **Секо Ярослав,**

кандидат історичних наук, доцент,
кафедра всесвітньої історії та релігієзнавства
Тернопільського національного педагогічного
університету імені Володимира Гнатюка

Гай Юлій Цезар – великий диктатор Стародавнього Риму, який залишив гігантський слід в історії людства. Хист у веденні воєн та бажання бути «великим», зробили його героєм античного світу.

Життя Цезаря було дуже насичене, з юних років йому вдалося зрозуміти, як далі жити та що робити. З одної сторони Юлій як і будь який інший житель, був заручником Риму з народження, але він не опирався цьому, а навпаки – вчився.

«Замолоду він (Цезар) провадив спосіб життя, звичний для багатьох молодих людей його кола, вдавався до всіляких захоплень, пізнав, можна сказати, й піну й осад від часі насолод, однак не розтратив своїх духовних і фізичних сил, брав від захоплень, здається тільки їхній надлишок і до кінця свого життя залишався бадьорою та веселою людиною, що приваблювала до себе всіх, із ким він був пов'язаний, і зберегла щирість та ніжність» [1, с. 334]. Так, охарактеризовує Гая Юлія Теодор Моммзен – один із найвидатніших істориків в галузі Історії античного Риму. Якщо проаналізувати вчинки юного Цезаря, то одразу стає зрозуміло, чому він пішов по політичних кар'єрних сходинках.

Кожна людина має право на новаторство, але те, що робив Гай Юлій закріпилося і до сьогоднішніх днів. Актуальність Цезаря як правителя є неодмінною складовою сучасних лідерів держав. Він заклав фундамент для імперського майбутнього Риму на кістках республіки, яка поступово розвалювала столицю античного світу.

Працюючи з Цезарем як лідером своєї могутньої держави, ми можемо відчувати, що нам максимально зрозуміла його політика, нам легко оцінювати його вчинки. Це все не випадково, звісно нам здається, що десь ми зустрічали подібні нариси, бо дух та ідеологія Цезаря є в кожній

державі. Отже, давайте спробуємо побачити як Юлій Цезар дійшов до слави великого лідера та захисника Риму.

Першу підтримку від людей він отримав на посаді претора та едила, ось так описує Плутарх: *«У Римі Цезар здобув велику славу як судовий захисник, а в простолюдді - щирю прихильність своєю привітністю й готовністю допомогти будь-кому, виявляючи до кожного чуйність більшою мірою, ніж це годилося в його віці»* [4]. Тобто розкриваючи суть рядків, на перший погляд Цезар є справедливим та чуйним, але для самого Юлія – це було не найголовнішим аспектом, він думав глибше та розумів, якщо буде те, що подобається народу, то отримає від них пошану, а вони в свою чергу розповідатимуть іншим про нього, тобто трактуючи на сьогоднішній лад – рекламував себе, тим самим підносячи своє ім'я, яке прямує до слави.

Юлій Цезар не зупинився на одному методі, він думав глобально, щоб охопити якнайбільшу частину людей, які могли б поширювати його ім'я на територіях, де його це не знали. Новий метод погрузив юного лідера у борги, але мета оправдала засоби, щодо цієї піар кампанії Плутарх пише: *«... його обіди, бенкети, життя на широку ногу – все це сприяло зростанню його впливу в державі»*. Цими заходами, можна подумати, він лише розважався, але насправді він лише накривав тьмою своїх конкурентів та прославляв своє ім'я [4].

Підводячи підсумки початку кар'єри Цезаря, можна дійти висновку, що в нього насправді великі амбіції, адже рух був дуже стрімким, до 40 років (вік, коли патрицій міг стати консулом) він пройшов увесь *Cursus honorum* – (з латини «шлях честі», а саме: послідовність військових і політичних магістратур, через які проходила кар'єра давньоримських політиків), цілеспрямованість посісти найвищу посаду в державі, та чинити опір оптиматам – завдання № 1 для Юлія.

Перед тим як Юлій мав стати консулом, його проголосили правителем у Далекій Іспанії, де не було багатства та розкоші, навіть друзі почали насміхатися з Цезаря, себто багато він тут не отримає, у відповідь на це, прозвучали слова: *«Краще бути першим тут, ніж другим в Римі»*. Цей епізод з життя зацікавив Алана Аскельрода, ось як він обмірковує: *«Юлій не скаржиться на оточення, він веде... лідер веде»*. На даному етапі можна прогледіти відносини Цезаря з його оточенням, та дійти висновку, що перечити вождю ніхто не буде, оскільки їхнє майбутнє залежить напряду від слова Юлія [3].

Другий етап в житті Цезаря наступив після того, як він став консулом. Напередодні виборів Юлій не довго думав, що і як він має робити на цій посаді, оскільки мав на це цілих 40 років, тому для зміцнення своєї влади впливовий патрицій помирих Помпея та Марка Красса, в наслідок чого отримав підтримку першого і другого. У цьому випадку прослідковуються

і події сучасного, де без союзу тебе або шантажують, або підкорюють. Наміри цих 3-х людей, які в 60-х роках I ст. до н. е. стали найзначнішими персонами Стародавнього Риму, були майже неосяжними. Щодо самого Цезаря, то він своїми відвертими рішеннями, налякав другого консула(у Римі було одразу 2-а консули), про це гарно описує Светоній: *«Як тільки зайняв цю посаду, насамперед постановив збирати і публікувати щоденні новини як про сенат, так і про народ. Також відновив давній звичай, щоб тоді коли він (Юлій) не має фасок(гілля, яке символізує владу), перед ним ішов посильний, а ліктори йшли позаду. Запропонував і земельний закон, а коли його колега(Бібул) намагався сповістити про якісь невтішні пророцтва щодо цього, то він вигнав його з форуму, застосувавши зброю... Бібул настільки зневірився, що не виходив з дому аж доти, доки не відійшов від влади.»* Для сучасників Цезаря, а тим більше ворогів, було страшно з ним мати справу, ніколи б не догадалися, що ж він зробить цього разу [2].

Висновки. Прошли роки, Цезар пройшовся по Галії, переміг всюди, де тільки міг, як в наслідок Юлій тріумфував 5 разів, звідусіль лунали слова слова «Veni, vidi, vici». Також розпався тріумвірат, та почалася громадянська війна. Далі опираючись на слова Теодора Моммзена, ми будемо аналізувати Цезаря як необмеженого правителя античного Риму. Гай Юлій Цезар ніколи не забував про себе, у кожному вчинку, чи ризикованому, чи ні, він думав про своє майбутнє, тому він взявся перевлаштувати державу на свій манер. По-перше, Цезар був диктатором, консулом та імператором, також він посів і на інші посади такі як: едил, цензор та претор. Він, як новий «зачинатель Риму», почав формувати нову аристократію, нову систему, нове покоління молоді монархії [2; 4]. Опиратися цьому процесу було вже занадто пізно, отже і неможливо, бо за Цезарем був народ, який вірив йому. У підсумку імператор став верховним командувачем усіх військових сил держави, ніщо не відбувалося без рішення Цезаря. Дивно чути ці слова про Цезаря в кінці його кар'єри, але варто лише задуматись і знайти зв'язки сучасних законів та рішень, з Юлієвими, та збагнути який великий вплив у сьогоденні є від античної монархії.

ЛІТЕРАТУРА

1. Моммзен Т. Історія Риму / переклад Віктора Вербича. Київ: Арій, 2023. 384 с.
2. Життєписи цезарів / Гай Светоній Транквіл; переклав з латини Павло Содомора. Вид. 2-ге. Львів: Видавництво «Апріорі», 2023. 360 с.: іл.
3. Юлій Цезар / Алан Аксельрод; пер. з англ. І. Луцької. Х.: Віват, 2022. 224 с.
4. Порівняльні життєписи / Пер. з давньогрецької Й. Кобова та Ю. Цимбалюка; Передм. Й. Кобова. К.: «Дніпро», 1991. 440 с. іл.